

No 23 (2859)
Volume 65 • \$3.00

Published every other Thursday
 26 issues in 24 mailings a year
 ISSN 08329-2668
 Publications # 2206013

NOVÝ DOMOV

Pravda vítězí!

ROZŠÍŘENÉ VYDÁNÍ

CANADA'S CZECH AND SLOVAK BIWEEKLY PUBLISHED BY MASARYK MEMORIAL INSTITUTE INC., SINCE 1950 www.masarykdomov.ca

Zleva: Eliška Hamrová-Köhlerová, Bohdan Zátovkaňuk a Jiří Jančárek

"Koláče" přinesly pohodu

Koláče? Divný název pro pováclavskou tancovačku? Možná, ale i zajímavý. Vymyslel si ho Lado Soudek. Ten Lado, na kterého se s důvěrou obrátil Jan Vacek z Toronta, aby se ujal jeho nápadu - uspořádat setkání komunity (kde jinde, než na Masaryktownu. Podmínky naprosto ideální - v restauraci je příjemné prostředí s ochotnou obsluhou a domácí tradiční kuchyní, přilehlé parkoviště (a zdarma), a ani ty české koláče chybět nebudou. V onu sobotu 11. října nechyběly.

A Lado Soudek se do organizování pustil. Má terén komunitních možností dávno zmapovaný, a tak ví, na koho se obrátit. Volil známé "firmy",

přičemž měl na paměti různorodost hudebního žánru, takže prostor pro zpívání dostaly trampské písničky v podání Jirků Črháka a Konráda, stejně potěšil blok trojice Eliška Hamrová-Köhlerová, Bohdan Zátovkaňuk a Jiří Jančárek se svým "soft" znějícím repertoárem, následoval s poněkud tvrdšími písněmi s příchutí rocku Zolo Lebo, a nakonec se dostal ke slovu DD Band (Band Dušana Drobného), který se svou všehochutí v tanečním rytmu zůstal na scéně dlouho přes půlnoc. Posvatováclavské setkání členů našich komunit přineslo především krásnou náladu a pohodu na duši. A že bylo spontánní? Projevila se

Den boje za svobodu a demokracii

– 17. listopad – nám připomíná dvě významné události. První z nich z roku 1939 mají v živé paměti ti dříve narození, ke druhé z roku 1989 se váží vzpomínky lidí ve věku jejich vnuků a pravnuků. Každá z nich je spojena se jménem statečného a odhodlaného člověka – Jan Opletal a Václav Havel. Vše začalo násilným potlačení poklidné demonstrace u příležitosti 21. výročí vzniku Československa 28. října 1939 v Praze, během níž byl smrtelně zraněn Jan Opletal, student lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Demonstrace, které po jeho pohřbu následovaly, se změnily v protest proti okupaci a měly za následek uzavření českých vysokých škol, zatčení a popravení vedoucích představitelů studentské organizace a deportace stovek studentů do koncentra-

ních táborů.

Ve stejný den v roce 1989 došlo k brutálnímu rozehrání studentské demonstrace na Národní třídě v Praze. Tímto činem byla spuštěna tzv. Sametová revoluce, ke studentům se přidali disidenti z hnutí Charta 77, Demokratická iniciativa, mnozí herci a postupně všechny vrstvy společnosti. Následovala série dialogů, které vedly k pádu komunistického režimu. Nejvýznamnější osobností tohoto revolučního období byl Václav Havel, který byl v čele vzniklého Občanského fóra.

Je naší povinností připomínat a udržovat v paměti mladších generací události, které ovlivnily vývoj v Československu a tím i jejich životy. Bez statečnosti a odhodlání lidí bojujících proti nacistické agresi, komunistickému bezpráví a nesvobodě by jejich budoucnost byla hořká a beznadějná.

Vladimír Ruml
 generální konzul ČR v Torontu

Skupina dobrovolníků, kteří neváhali nastoupit na brigádu při odstraňování pozůstatků zimního polomu na Masaryktownu. Vykonnali kus užitečné práce a měli u toho i legraci, více čtete na str. 3

Název údajně vymysleli Francouzi: Révolution de velours. Možná si vzpomněli na Velkou francouzskou a její gilotinu. Naši Sametové před-

seděl s básnířkou Janou Štroblovou v pražské Klášterní vinárně na Národní třídě. Sepisovali jsme petici proti týrání zvířat v zemědělské velkovýrobě. Náhle vidíme, jak kolem jedou policejní vozy. Za mřížemi na korbách jsme postřehli tváře mladíků. Zanedlouho měla začít studentská

studenty k výslechu do blízké Bartolomějské ulice. Vyběhli jsme ven a utíkali za nimi, abychom je nějak pozvzbudili. Ale místo nich seskakovali na chodník příslušníci Sboru národní bezpečnosti. S obušky, štíty a helmami. Jana zamířila na Albertov, kde se konala ta demonstrace, já k auto-

jsem netušil, že město, které soudruzi pojmenovali po komunistickém prezidentovi, zase získá původní název Zlín. Nevěděl jsem, jaké brutální dojde za pár hodin nedaleko vinárny, kde jsme formulovali věty proti týrání zvířat, zatímco se strážci režimu chystali spráskat lidi.

tribuně se ozývají proslovy, občané (už ne soudruzi) zpívají státní hymnu a skandují: Zlín, Zlín, Bať! Všichni stojí zády ke komunistické radnici. Já poblíž sochy svatého Floriána, mezi studenty. Rozdávají si svičky, zapalují je jeden od druhého, Florián – patron hasičů – se usmívá. Zčistajasna recitují verše Jana Skácela. Jsou o novém ránu, jemuž rozněme svíci. O neznámém ránu, co ještě nemá tvář... studenti mě pozorují s úžasem. Tluče mi srdce, mám stažené hrdlo, poslední verše ne a ne projít ven, nakonec ze mne (stanou: ... naděje má z buku křídla a srdce z dřeva lipového) vyšlo jen: "... naděje... srdce..."

Tehdejší týdny byly veletokem nadšení. Pendluji mezi Zlínem a Prahou, dokonce navštívují i družstevní kraviny, kde „to prasknutí“ probírá s ošetřovateli dobytka. Mají strach z rozpadu družstev a ptají se: „Kdo se postará o pole, zvířata... o naši práci? Pak usedám k psacímu stolu a v podivném transu – inspirován Františkem kardi-

Sametová

Pro ND Antonín Bajaja

cházelo dlouhé čekání na chvíli, kdy „to praskne“ – ten výraz jsem slyšel od dětství. Vyjadřoval přesvědčení, že bolševické pořádky se jaksi nafouknou, prasknou a zmizí. Jenže před pětadvaceti lety už to v Polsku a Maďarsku praskalo hodně nahlas, Gorbačovova sovětská říše vysílala signály, které mnohé soudruhy máty a děsily, Prahu zaplavily trabanty uprchlíků z NDR, začalo bourání Berlínské zdi... a v Československu se kdekdo ptal: staneme se s Kubou, Čínou a Severní Koreou (navzdory protestům a peticím) skanzenem komunismu?

V pátek 17. 11. 1989 odpoledne jsem

Tři významné osobnosti politického života a jeho přeměny v době Sametové revoluce - před i po ní - Václav Malý, Alexander Dubček a Václav Havel...

demonstrace, proto jsme se domnívali, že policajti odvázejí vytípanou

busu, protože jsem se vracel domů, do tehdejšího Gottwaldova. Ještě

This is without any doubt right after my Birthday now my favorite day of the year – December 5th. If you find yourself in Prague on this day, you have to make sure you will be outside when it gets dark – preferably on some big streets or squares, the best is of course the Old Town Square. And why? On this day you may meet in the streets of Prague face to face the St. Nicholas with the Devil and the Angel!

When I was a child I didn't like this day. That is to say, that as soon as it gets dark out, St. Nicholas with his helpers walks in the streets of Prague handing out small presents to children. He is tall with a long white beard, dressed in long red robe, mitre on his head, with a golden bishops' staff. He is a very wise man who knows everything. And that is why all kids are so nervous on this day! He even knows whether this or that child was good during the past year!

If the child was behaving well, he or she will receive a present from him, usually some candies, nuts or fruits. However, if he or she was not behaving well all year, the Devil will put the child into his sack and take him or her to Hell! That is why all Czech children are unusually good on this day. I find this very educational for the children. On this day, all children think about what they have done in the past and usually come into conclusion that they could be better – clean their rooms, eat the vegetables, brush their teeth, listen to parents and so

Saint Nicholas Day

on. So when it comes to the question of St. Nicholas: "Have you been good this year?" they usually promise to the St. Nicholas that they will be better from now on.

If St. Nicholas wants to make the child to think about his or her behavior, the Devil with a tail and horns will rattle the chains and open his sack. At this moment, Angel, who acts as a counterweight to the Devil, dressed in a white gown and with wings will start pleading for the child? If St. Nicholas is still unsure, children usually sing a song or say a poem and that will convince St. Nicholas that they are good.

Czech parents hire sometimes "St. Nicholas and his helpers" to come to their home to threaten a bit their fractious children. It is a good one-day-job for students mostly, or some family friends who dress up and play St. Nicholas. This "St. Nicholas" is well informed by the parents and therefore is the performance very effective.

When unseen, St. Nicholas leaves his presents in the children's room based on their pre-behavior. Good Czech children receive above all a chocolate calendar, which is a special calendar – there is a chocolate for every day till the Christmas Eve..

In Prague, streets are filled with Devils (čert) rattling chains, beautiful Angels (anděl) and of course St. Nicholas (Mikuláš) himself. I would definitely recommend you to visit the Old Town Square. Every year about this time, there is a contest for the best St. Nicholas, Angel and Devil. All three characters walk the streets, stopping children and asking them if they were good in the past year. They are then rewarded with sweets, candy or other treats, which are handed out by the Angel. So hopefully you have been good this year... If not, have some poem or song ready at hand! Bad children usually receive potatoes or coal.

The eve of St. Nicholas is especially fun in Prague. Parents bring their children to the Old Town Square where you can witness the tradition roughly between 4 pm. and 8 pm. In small towns and villages, the three characters visit people's homes. The evening of December 5 is an exciting (and scary) time for children! Children also receive St. Nicholas presents from their parents and relatives. The gift, e.g. sweets and chocolates, can be put into a stocking and hidden somewhere in the child's room. The St. Nicholas tradition is supposedly based on a 4th century Greek bishop named Nicholas who is said to have left a gift of money on the windowsill of three poor girls to enable them to get married.

Nocturnes with clarinetist Peter Stoll

SUNDAY 23th Nov at 5.00 pm ■ Info & order (416) 481-7294 ■

The next concert of Nocturnes in the City will be held on Sunday, November 23, when we welcome clarinetist Peter Stoll and pianist Adam Zukiewicz. We have prepared an interview with the clarinetist for our readers.

Who is Peter Stoll?

Known for his virtuoso energy on stage as well as an easy and entertaining way of speaking with the audience, clarinetist Peter Stoll performs regularly in Toronto as a solo, chamber, orchestral and contemporary musician, with recent tours to Japan in 2013 and China in 2014. He teaches clarinet, chamber music, performance studies and the Business of Music at the University of Toronto's Faculty of Music, and is the Winds Discipline Specialist for the Royal Conservatory's National College of Examiners. Peter was the chief compiler of the new 2014 RCME clarinet syllabus, and his website is www.peterstoll.ca.

The clarinet is not one of the usual soloistic musical instruments. Why did you choose it?
My first band teacher (who was Czech!) had us all sit down on the first day of the introductory class, and she was smart, she'd put a list of all the instruments up on the black-board, with a number next to each. As she read down the class list alphabetically, and students chose their favourite instrument, when the number was reached, she'd cross that instrument off. She didn't want 20 drummers in one classroom! So by the time we got to the "S" names, the clarinet was it!

Is it difficult to take the musical lead with this instrument?
The clarinet has a beautiful singing sound which can carry a melody very well. But it's also very flexible and can play very softly, so it's satisfying to know when to take the lead, and when to blend in with the melodies that my friend Adam will play on the piano.

How long do you play the clarinet?

Ever since that fateful day in Grade 7 band class! So about 30+ years, hard to believe!

What other musical instru-

ments are close to clarinet?

Do you play them?

The closest relation is the saxophone, and I do actually perform often on alto and tenor. I love the singing sound! It's also nice sometimes to put the usual clarinet challenges on hold and tackle some different ones.

Which personally success is for you the most notable?

I've been invited to tour to other countries quite a bit as a soloist or with ensembles, and this is such a fantastic way to not only visit that part of the world, but also interact with local musicians and music-lovers.

I just came back from two weeks in China (mainland and Hong Kong) with a group from the university, we were so well-treated, and it was so interesting to see such a different culture up close. A real adventure!

Who is your favorite composer?

I usually say whomever I'm playing at the moment! The clarinet has been fortunate to be blessed with a few great chamber masterpieces by Mozart, also by Brahms (we're playing one of his great sonatas to end the Nocturnes recital), and orchestral favourites by Beethoven and so many others...

... actually we're playing a piece I didn't know before, by the Czech composer Zdenek Fibich called Selanka (Pastorale) that's such a beautiful melody, I'm really looking

forward to sharing that one!

There is ample literature for clarinet and other musical instruments? Who is mainly composed and in which period?

There's been a few great master-works from the classical period, a lot more in the Romantic, and then tons of great material in the nearer contemporary times, especially influenced by jazz masters such as Benny Goodman, who got quite a few classical composers to write music for him in the "crossover" style bridging the two traditions.

What do you think some of the bigger challenges are to play the clarinet well?

As a teacher of many different ages and experience-levels, I always say that to make a basic sound on a clarinet is fairly easy, but to make a beautiful one very difficult.

As with all instruments, it takes a lot of discipline to get one's fingers to move evenly in rhythm (essential for sounding together with other players), and we must always control the tuning of the clarinet to seamlessly blend in with the other instruments we're working with.

Of course, to really exaggerate the musical expression until it's convincing in a big hall is a very important challenge when one plays for an audience. They expect the technical issues to have been conquered, and are there to be moved and entertained!

If you could choose again, would you still opt to play the clarinet?

Yes! It's been a long task to develop the sound and control of the instrument to where I'd like it to be, but it's such a beautifully-expressive instrument, I can't think of a better one to have ended up on!

On the programme:

Franz Schubert (1797-1828): Arpeggione Sonata in A minor, D.821

Zdeněk Fibich (1850 – 1900): Selanka (Pastorale) Idyll, Op.16

Antonin Dvorak (1841-1904)

/arr.Stoll: Sonatina, Op. 100

Johannes Brahms (1833-1897): Sonata in Eb Major for Clarinet and Piano, Op.120 ■